

Thông Tin cho Người Cao Niên

Đây là một trong một loạt tờ thông tin cho người cao niên. Những tờ kia là:

- *Hành Hạ và Bỏ Bê Người Cao Niên – Đó có phải là Phạm Pháp hay không?*
- *Hành Hạ và Bỏ Bê Người Cao Niên và Hệ Thống Công Lý Hình Sự*
- *Trình Báo Nạn Hành Hạ và Bỏ Bê Theo Phần 3 của Đạo Luật Giám Hộ Người Lớn*
- *Nhờ Trợ Giúp Pháp Lý ở Đâu*
- *Ủy Quyền cho Người Khác để Giúp Quý Vị Quản Trị Công Việc Của Mình*

Trình Báo Trường Hợp Phạm Pháp cho Cảnh Sát và Khi Quý Vị Trình Báo Thì Sao?

Tôi trình báo cho cảnh sát như thế nào?

Người trình báo có thể thấy khó khăn và buồn bực khi phải trình báo cho cảnh sát về nạn hành hạ, nhất là nếu người hại quý vị là người được quý vị quan tâm. Đa số người cao niên có nhiều thắc mắc về việc này và muốn biết sẽ xảy ra những gì.

Khi quý vị trình báo trường hợp phạm pháp cho cảnh sát, nhân viên cảnh sát nói chuyện với quý vị sẽ hỏi nhiều câu hỏi. Một số câu hỏi có thể khó trả lời nhưng quý vị nên cố cho biết càng nhiều chi tiết càng tốt. Những gì quý vị cho cảnh sát biết sẽ được ghi ra giấy thành **bản lời khai**.

Nhớ cho cảnh sát biết nếu có đe dọa hoặc nếu quý vị đang gặp nguy hiểm. Quý vị có thể cần có kế hoạch để giữ an toàn bản thân. Cảnh sát có thể giúp quý vị về việc đó hoặc giới thiệu quý vị đến những người khác có thể giúp. Thí dụ, cảnh sát thường nhờ nhân viên dịch vụ nạn nhân để yểm trợ và trợ giúp người cao niên nạn nhân của tội ác.

Sau khi lập xong bản lời khai, quý vị sẽ được yêu cầu ký vào đó. Hãy hỏi lấy một bản sao. Nhớ ghi lại tên và số của nhân viên cảnh sát và, nếu có thể được, số bản phúc trình cảnh sát để tham chiếu sau này. Nếu sau đó quý vị nhớ ra điều gì mà lẽ ra đã nên khai, quý vị có thể liên lạc với nhân viên cảnh sát đó và cung cấp chi tiết mới này.

Sau khi tôi trình báo cho cảnh sát thì sao?

Nhân viên cảnh sát sẽ điều tra trường hợp khiếu nại của quý vị. Nếu họ nghĩ rằng người đó đã phạm tội thì họ sẽ lập một phúc trình cho công tố viên. Công tố viên sẽ xem phúc trình của cảnh sát và quyết định xem có nên truy tố người đó hay không.

Nếu cảnh sát và công tố viên nghĩ rằng không nên truy tố người đó, họ sẽ thông báo cho quý vị. Hãy theo dõi tiếp vụ trình báo của mình bằng cách liên lạc với nhân viên cảnh sát lấy lời khai nếu khoảng một tuần sau mà quý vị vẫn không nghe họ nói gì cả. Nhân viên dịch vụ nạn nhân cũng có thể giúp quý vị hỏi xem cuộc điều tra đang diễn tiến như thế nào.

Quý vị có thể gọi điện thoại cho **VictimLINK tại số 1 800 563-0808** để hỏi số điện thoại của chương trình dịch vụ nạn nhân tại địa phương cũng như giới thiệu đến các dịch vụ khác trong cộng đồng của quý vị.

Có một số nạn nhân của tội ác không thể báo cho cảnh sát vì đau ốm, bị thương hoặc khuyết tật. Cảnh sát vẫn có thể tìm bằng chứng khác để có thể truy tố mà không cần đến lời khai của nạn nhân. Bằng chứng này có thể là vũ khí hoặc tài sản đã lấy bất hợp pháp hoặc lời khai của nhân chứng.

Người bị cáo giác phạm tội sẽ ra sao?

Một câu hỏi khác mà nhiều người cao niên nạn nhân của tội ác muốn biết là: “*Người bị cáo giác sẽ ra sao?*” Câu hỏi này đặc biệt quan trọng nếu bị cáo là thân nhân hoặc người cung cấp một số dịch vụ cho người cao niên.

Đôi khi cảnh sát sẽ bắt giữ nghi can phạm pháp. Họ có thể bắt người này để chặn đứng tình trạng người đó tiếp tục phạm tội hoặc để bảo đảm an toàn cho nạn nhân và những người khác. Cảnh sát có thể giam giữ bị cáo nếu họ tin rằng người đó gây nguy hiểm cho người khác hoặc có thể không ra tòa.

Phiên xử tại ngoại

Bất cứ người nào bị truy tố về một tội đều có quyền được cứu xét cho tại ngoại hầu tra. Không thể tự động giam giữ bất cứ người nào cho đến khi có phiên xử. Nói chung, phiên xử tại ngoại là đơn xin được phóng thích khỏi nhà giam cho đến khi có phiên xử.

Bị cáo phải được phân xử tại ngoại trong vòng 24 giờ sau khi bị bắt. Thẩm phán hoặc viên chức hòa giải sẽ cấp lệnh phóng thích tại ngoại hoặc lệnh phóng thích và có thể xin một trong nhiều loại tại ngoại.

Hình thức đơn giản nhất của lệnh phóng thích tại ngoại là **hứa sẽ ra tòa** (còn được gọi là **cam kết ra tòa**). Nếu bị cáo không có quá trình hình sự hoặc chỉ có quá trình hình sự nhẹ, đây có thể là hình thức tại ngoại sẽ được áp dụng.

Cam kết ra tòa có thể có kèm theo một số điều kiện. Chẳng hạn, bị cáo có thể phải trình diện với một nhân viên giám thị tại ngoại hoặc đồng ý cư ngụ tại một địa chỉ nhất định nào đó hoặc không được liên lạc với nạn nhân và những người khác.

Cam kết bảo chứng

Một loại tại ngoại khác là cam kết bảo chứng. Đây là thỏa thuận đóng một số tiền nhất định nếu bị cáo không ra tòa. Cam kết bảo chứng có thể có kèm theo nhiều điều kiện. Các chọn lựa tại ngoại này gồm:

- Cam kết bảo chứng bằng một số tiền bị cáo phải trả nếu không ra tòa
- Cam kết bảo chứng bằng một số tiền bị cáo phải trả nếu không ra tòa cộng với một số tiền mặt ký quỹ
- Cam kết có bảo đảm là khi người khác đồng ý trả một số tiền nếu bị cáo không ra tòa.

Nếu bị cáo không được phóng thích theo bất cứ loại nào trên đây và bị giam giữ, thì công tố viên sẽ mở **phiên xử trình bày lý do** để cho biết các lý do không phóng thích bị cáo cho đến khi có phiên xử sơ thẩm.

Cam kết giữ hòa bình trật tự là gì?

Đôi khi theo đoạn 810 của Bộ Hình Luật, lệnh **cam kết giữ hòa bình trật tự** được cấp để ngăn ngừa bạo hành hoặc hư hại ở nhà hoặc trong khu xóm. Lệnh cam kết giữ hòa bình trật tự bắt bị cáo phải giữ hòa bình trật tự và có hạn kiểm tốt đến tối đa một năm. Các điều kiện thông thường của cam kết giữ hòa bình trật tự là bị cáo không được liên lạc với người đã là nạn nhân của tội ác đó. Không được gọi điện thoại, viết thư và viếng thăm dù cho nạn nhân mời bị cáo liên lạc. Nếu bị cáo vi phạm bất cứ điều kiện nào của cam kết giữ hòa bình trật tự, bị cáo có thể bị truy tố thêm một hình tội nữa.

Quý vị xin cấp lệnh cam kết giữ hòa bình trật tự như thế nào?

Nếu có người đe dọa đả thương quý vị hoặc làm hư hại tài sản của quý vị, quý vị có thể xin cấp lệnh cam kết giữ hòa bình trật tự bằng cách trình báo với cảnh sát. Cho cảnh sát biết càng nhiều chi tiết càng tốt về lời đe dọa hoặc vụ hành hung đó. Nếu vẫn bị đe dọa, hãy ghi lại mỗi lần xảy ra và chính xác lời đe dọa.

Cảnh sát sẽ điều tra và lập phúc trình cho công tố viên để quyết định xem lệnh cam kết giữ hòa bình trật tự có thích hợp trong trường hợp của quý vị hay không. Nếu công tố viên quyết định tiến hành, người đe dọa quý vị có thể được yêu cầu đồng ý với các điều kiện này và ký lệnh cam kết giữ hòa bình trật tự. Nếu không đồng ý thì sẽ ấn định ngày giờ phân xử.

Nếu quý vị không xin được lệnh cam kết giữ hòa bình trật tự qua cảnh sát và công tố viên, quý vị có thể đến tòa tỉnh bang, ban hình sự, và xin viên chức hòa giải cấp lệnh cam kết giữ hòa bình trật tự.

Muốn biết thêm chi tiết về việc xin cấp lệnh cam kết giữ hòa bình trật tự, hãy đọc tài liệu *For Your Protection: Peace Bonds and Restraining Orders (Để Bảo Vệ Quý Vị: Lệnh Cam Kết Giữ Hòa Bình Trật Tự và Lệnh Cấm)*. Gọi số 604-660-5199 để được Dịch Vụ Nạn Nhân và Ban Chương Trình Cộng Đồng gửi một bản hoặc lấy xuống từ www.pssg.gov.bc.ca.

Một số hình tội có nghiêm trọng hơn các tội khác hay không?

Để hiểu rõ hơn về các tội theo *Bộ Hình Luật Canada*, điều quan trọng cần biết là có ba loại truy tố hình sự. Các loại này là **tội tiểu hình**, **tội đại hình** và **các tội có thể được xem là tiểu hình hoặc đại hình**.

Tội đại hình nghiêm trọng hơn tội tiểu hình. Thí dụ, sát nhân là một tội đại hình, trong khi lãng vãng hoặc gây rối là tội tiểu hình. Các tội có thể được xem là tiểu hình hoặc đại hình gồm tội hành hung, và cưỡng hiếp tình dục. Công tố viên sẽ quyết định nên truy tố thành tội tiểu hình hay đại hình.

Muốn biết thêm về luật pháp và các quyền của quý vị, hãy gọi điện thoại cho B.C. CEAS tại số 604 437-1940 nếu quý vị sống trong vùng Lower Mainland hoặc số miễn phí 1 866 437-1940 từ các nơi khác trong tỉnh bang.

Tờ thông tin này được thực hiện với phần tài trợ từ Surrey Health Grant, Fraser Health Authority